

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722203172
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8722203172.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Antónie Kandravej, vo veci starostlivosti o mal. deti: E. M., nar. XX.XX.XXXX a O. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov: matka G.. W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., Q. XXX a otec G.. P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXA/X, XXXX Q., H., v konaní o vydanie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 15P/181/2022-10 zo dňa 8.12.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal úpravy telefonického kontaktu s mal. deťmi každý deň počas ich pobytu u matky, a to v čase od 18.00 hod. do 19.00 hod., pričom dĺžka telefonátu bude závisieť od preferencií a požiadaviek detí.

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.: „I. Otec mal. detí je oprávnený telefonicky sa skontaktovať s mal. deťmi O. M. a E. M. každú stredu a sobotu v čase od 18.00 hod. do 18.30 hod.“

- II. Tento styk sa bude realizovať za prítomnosti matky.
- III. Matka mal. detí je povinná sprístupniť mobilné zariadenie za účelom komunikácie s otcom.
- IV. V prevyšujúcej časti návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia zamietla.
- V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. V predmetnej veci súd prihliadol v prvom rade na najlepší záujem mal. detí. Ak by súd zamietol návrh otca, nemohli by sa v súčasnosti mal. deti žiadnym spôsobom skontaktovať s druhým rodičom, u ktorého nie sú v osobnej starostlivosti, čo by bol hlboký zásah do ich základných práv v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa, a taktiež by to nebolo v ich záujme. Otec už v minulosti svojím správaním - premiestnením detí do iného štátu bez súhlasu matky, izoláciou detí od druhého rodiča, ktorému boli právoplatne zverené do starostlivosti, bez možnosti akéhokoľvek kontaktu či už telefonického alebo inej formy komunikácie cez sociálne siete a osobným stretnutím, najhrubším spôsobom zasiahol nielen do práva rodiča, ale v prvom rade do práv mal. detí. Takéto situácie hlboko zasiahnu vnútro mal. detí a spôsobujú im citové zranenia. Práve z týchto dôvodov, aby deti znovu neboli vystavené ďalším problémom, ktoré sú v podstate problémom rodičov a ich vzájomného vzťahu, súd pristúpil k nariadeniu

neodkladného oparenia, ktorým umožnil otcovi skontaktovať sa s deťmi prostredníctvom telefonického hovoru, reflektujúc tiež absenciu osobného kontaktu. Aby neboli mal. deti vystavené určitým tlakom alebo manipulácii, súd eliminoval túto skutočnosť prítomnosťou matky pri telefonovaní.

4. Rozhodnutím Okresného súdu Poprad sp. zn. 10P/174/2022 súd zároveň uložil matke mal detí v lehote 60 dní od právoplatnosti unesenia podať návrh na začatie konania vo veci samej o zmenu úpravy styku otca s mal. deťmi. Vzhľadom k tomuto rozhodnutiu, aj neodkladné opatrenie o oprávnenosti otca komunikovať s mal. deťmi telefonicky, bude obmedzené do času rozhodnutia vo veci samej. Nakoľko však ešte nie je podaný predmetný návrh matky a nemá svoju spisovú značku, súd v tejto časti nemohol samostatne rozhodnúť výrokom o dĺžke trvania tohto neodkladného opatrenia.

5. Otec vo svojom návrhu žiadal rozhodnúť o možnosti telefonovania aj so starými rodičmi. V tejto prevyšujúcej časti súd návrh otca zamietol, nakoľko bolo zistené, že starí rodičia podali samostatný návrh na úpravu styku a teda v tejto časti návrh otca nie je dôvodný.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

7. Proti uzneseniu podala odvolanie matka. nesúhlasí s telefonátmi mal. detí s otcom, pretože otec ich manipuluje, znevažuje matku a hrozí, že mal. deti opätovne unesie. Otec komunikuje s deťmi po nemecky, čomu matka nerozumie, a tak im môže otec čokoľvek nahovoriť. Deti sú aktuálne šťastné, schodia rady do školy, nemajú žiaden problém. Napadnuté uznesenie navrhla matka zrušiť.

8. Proti uzneseniu podal odvolanie otec, poukazujúc na ignoráciu záujmu mal. detí, ich ortopedického zdravia. Matka zanedbaním svojej starostlivosti mala spôsobiť negatívny a krivý rast kostí a svalov detí. Z psychologického hľadiska matka ovláda obe mal. deti vysokým stupňom trestania a nekonzistentným správaním. Ignoruje listinné dôkazy, selektívne vyberá dôkazy a súdu uvádza bezhraničné klamstvá. V predchádzajúcej starostlivosti otca sa pritom zdravotný stav mal. detí zlepšil. S výhradou, že súd nevypočul názor mal. detí navrhol otec rozhodnúť v zmysle jeho odvolacieho petitu.

9. Kolízny opatrovník poukázal na skutočnosť, že telefonická komunikácia v rozsahu určenej hodiny za týždeň eliminuje riziko možného opakovania konania otca, ktorého sa matka obáva, a to únosu mimo územia Európy.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že sú splnené predpoklady pre čiastkovú zmenu napadnutého uznesenia.

11. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

12. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

14. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Pomery v rodine účastníkov konania sú odvolaciemu súdu známe z jeho početných predchádzajúcich rozhodnutí o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, na ktorých sa rodičia dohodnúť nevedeli. Kontinuálne odvolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti považoval za vhodné, ponechať mal. deti v ich záujme v osobnej starostlivosti matky, pritom reflektovať ich citový vzťah k otcovi. Pri existujúcej vzdialenostnej priepasti rodičov súd upravil styk otca s mal. deťmi prevažne počas víkendov, pričom obidvoch rodičov zaťažil povinnosťou cestovať s mal. deťmi za účelom uskutočnenia ich styku s nerezidentným rodičom. Je však nesporné, že situácia v rodine vyvrcholila veľmi závažným porušením rodičovských práv a povinností zo strany otca, ktorý neoprávnené premiestnil mal. deti do cudziny, bez súhlasu matky, za súčasného porušenia povinností vyplývajúcich mu z autoritatívneho rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

15. Rakúske súdy boli oboznámené so vzniknutou situáciou, ktorú v zmysle medzinárodných dohovorov a nariadení Európskej únie rozhodli uložením povinností otcovi navrátiť mal. deti na Slovensko. Od tej doby sú mal. deti v osobnej starostlivosti matky, podľa obsahu spisu osobný styk mal. detí s otcom neprebíha. V súčasnej situácii je preto potrebné nastoliť rovnováhu medzi jednotlivými záujmami mal. detí, a teda najmä medzi ich záujmom na bezpečnosti a stabilite výchovného prostredia a záujmom na udržiavaní a rozvoji citových väzieb s obidvomi rodičmi. Pri absentujúcom osobnom kontakte mal. detí s otcom sa javí žiaducim využiť výdobytky modernej techniky pre účely nadviazania rozhovoru mal. detí s otcom, a to spôsobom, ktorý nedovolí otcovi opakovane sa dopustiť neoprávneného premiestnenia mal. detí do zahraničia.

16. Telefonický kontakt je zrejme tou najvhodnejšou alternatívou, zabezpečujúcou otcovi zákonné minimum pre účely výkonu jeho práva styku s mal. deti, a zároveň maximum, k akému je možné v súčasnosti neodkladne pristúpiť, reflektujúc minulý vývoj udalostí v rodine. Súd prvej inštancie upravil telefonický kontakt za prítomnosti matky, s čím sa odvolací súd stotožňuje. Vzhľadom na neoprávnené premiestnenie detí v nedávnej minulosti v prípade otca totižto stále pretrváva obava, že by mal. deti mohol manipulovať či inak navádzať ku konaniu, smerujúcemu k vylúčeniu osobnej starostlivosti matky. Aby sa takémuto konaniu predišlo, telefonických rozhovorov bude účastná matka, ako kontrolný prvok obsahu rozhovorov. Matka v odvolaní verbalizuje svoje obavy z komunikácie v nemeckom jazyku, ktorému dostatočne dobre nerozumie. Odvolací súd rozumie obavám matky, avšak vzhľadom k prebiehajúcej trestnému konaniu ako aj k minimálnemu rozsahu telefonického styku odvolací súd nepristúpil k vylúčeniu, resp. obmedzeniu telefonického styku na komunikáciu v slovenskom jazyku. Prítomnosť matky v dostatočnej miere zaručuje jej kontrolu nad obsahom hovorov, ktoré v žiadnom prípade nesmú predstavovať prostriedok na protiprávne konanie zo strany otca, či manipuláciu detí. Matka má možnosť vyhotovovať si z telefonických hovorov (hlasitý odposluch) zvukové záznamy, ktoré v prípade podozrenia na akékoľvek protiprávne konanie má možnosť predložiť orgánom činným v trestnom konaní, resp. orgánom starostlivosti o maloleté deti. Odvolací súd otcovi mal. detí pripomína, že účelom jeho telefonického kontaktu s deťmi je v súčasnosti v nevyhnutnej miere zabezpečiť jeho kontakt s deťmi a nesmie byť nástrojom pre akékoľvek manipulatívne, či protiprávne konanie. V opačnom prípade bude daný dôvod pre zmenu tejto neodkladnej úpravy.

17. Vo vzťahu k otcom predneseným odvolacím výhradám ohľadne zdravotného stavu detí, ich nesprávnemu rastu kostí, odvolací súd uvádza, že táto námietka nemá súvis s realizáciou či nerealizáciou telefonického kontaktu mal. detí. Rovnako nedôvodná je námietka, že matka z psychologického hľadiska ovláda obe mal. deti vysokým stupňom trestania a nekonzistentným správaním, pretože rozhodnutie súdu v prejednávanej veci o telefonickom kontakte otca s mal. detí nemá súvis s úrovňou osobnej starostlivosti matky.

18. V neposlednom rade otec namieta, že súd nevypočul názor mal. detí. Odvolací súd však v procesnom postupe súdu prvej inštancie nevzhliadol v tomto ohľade nedostatok. V prvom rade je potrebné sa zmieniť o povahe konania neodkladného opatrenia, ktoré sa pre krátkosť času obmedzuje len na osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Okrem toho, vzťahy v rodine sú tak vyhrotené, že mal. deti si nemusia uvedomovať vážnosť situácie ani dôsledky predchádzajúceho konania otca, preto je dôvodná obava, že ich názor smie byť ovplyvnený a pre rozhodnutie súdu nie hodnoverný.

19. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie, s výnimkou výroku II., ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. V prevyšujúcej časti, výroku II., odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil v zmysle ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).